

JUSTITSMINISTERIET

Administrationsafdelingen

Dato: 11. januar 2011
Kontor: Økonomikontoret
Sagsbeh: Rikke Ørum Petersen
Sagsnr.: 2010-0035-0013
Dok.: 25109

**Udkast til tale til ministeren til brug for besvarelsen af
spørgsmål P, Q og R om SU til politielever fra Folketingets
Retsudvalg torsdag den 13. januar 2011**

Samrådsspørgsmål P

"Hvordan vil ministeren på baggrund af det nye politiforlig, som betyder at politielever ikke længere kan udføre politiopgaver, sikre at antallet politibetjente ikke falder?"

Samrådsspørgsmål Q

"Hvordan vil ministeren på baggrund af det nye politiforlig, som betyder at politielever overgår til SU, sikre at der fortsat kan rekrutteres det nødvendige antal politibetjente?"

Samrådsspørgsmål R

"Hvordan vil ministeren på baggrund af det nye politiforlig, som betyder at et stort antal politifolk ikke længere vil stå til rådighed for korpset og som hæmmer rekrutteringen til politiet, sikre trygheden for danske borgere?"

1. Det siger sig selv, at jeg om nogen lægger stor vægt på at sikre, at vi har et velfungerende politi. Et politi, som rekrutterer bredt, og som dermed også afspejler vores samfund. Og et nærværende politi, som der næres tillid til, og som er med til at skabe tryghed i befolkningen.

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

Telefon 7226 8400
Telefax 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Derfor er jeg selvfølgelig også meget optaget af, at vi sikrer, at politiet har de nødvendige ressourcer til at varetage de vigtige samfundsopgaver, som politiet nu engang har ansvaret for.

Det er ikke nogen hemmelighed, at det på mange måder var en udfordrende situation, da vi i efteråret skulle lave en aftale om politiets fremtidige økonomi. Det skyldtes både den økonomiske situation helt generelt og den omstændighed at politiet var ved at tage hul på en gennemgribende omstillings- og effektiviseringsproces.

Som bekendt har der gennem 2009 og 2010 været foretaget et grundigt analysearbejde af de mulige effektiviseringspotentialer i politiet. Med det brede politiforlig, som blev indgået i november 2010, er der taget hul på første fase af en flerårig omstillingsproces frem mod 2015. En omstillingsproces, der skal give os et endnu bedre og mere effektivt politi.

Det grundige analysearbejde mundede i maj 2010 ud i en række anbefalinger i rapporten "Et professionelt og veldrevet dansk politi" fra Udvalget for en budgetanalyse af politiet 2009-2010. Rapporten baserer sig på adskillige konsulentanalyser, herunder McKinsey's meget omtalte budgetanalyse af politiet.

Et af de punkter, hvor budgetanalysen har peget på en mulig optimering af politiets ressourceanvendelse, er en ændret aflønning af politieleverne.

Det fremgår af politiforliget, at politiet skal gennemføre effek-

tiviseringsforslagene i budgetanalysen i videst muligt omfang. Og omlægningen af aflønningen af politielever i skoleperioderne indgår således også i aftalen om politiets økonomi i 2011.

Det er klart, at der ligger en lang række overvejelser og et grundigt analysearbejde bag beslutningen om at ændre aflønningen af politieleverne. Derfor er jeg glad for at få denne lejlighed til at uddybe lidt nærmere, hvad ændringen vil indebære i praksis.

2. Det første spørgsmål går på, hvordan det vil blive sikret, at antallet af politibetjente med det nye politiforlig ikke falder. Det anføres i den forbindelse, at det nye politiforlig vil betyde, at politielever ikke længere kan udføre politiopgaver.

Lad mig starte med at sige, at det er fuldstændig rigtigt, at politieleverne tæller med, når vi ser på antallet af hoveder, som politiet har til rådighed. Og politieleverne udfører i praktikperioderne politiopgaver svarende til de opgaver, som færdiguddannede varetager. Politieleverne regnes altså med i styrken, og de indgår f.eks. ved vagtplanlægningen i de enkelte kredse. Det vil de også gøre fremover. Det ændres der ikke ved.

Det er med andre ord ikke korrekt, når det anføres, at politieleverne ikke længere kan udføre politiopgaver. Og lad mig derfor sige det meget klart: Overgangen til en delvis SU-finansieret uddannelse vil ikke få indflydelse på antallet af politibetjente i daglig operativ tjeneste.

Hidtil har det været sådan, at politielever blev ansat som tjenestemænd på prøve, når de startede på politiets grunduddannelse. Det har betydet, at eleverne fra det tidspunkt under første del af uddannelsen, hvor de modtog politilegitimation, har kunnet bidrage til løsningen af politiopgaver.

At politieleverne kan bidrage til løsningen af politiopgaver er selvfølgelig særligt relevant under den praktiske del af grunduddannelsen. Her indgår politieleverne som nævnt som en ressource i politikredsene og en del af politiets generelle beredskab. Det ændres der ikke ved.

Der er imidlertid også eksempler på, at politielever under skoleperioderne er blevet anvendt ved politiopgaver med særlige mandskabsmæssige behov. F.eks. indgik politielever i politiets beredskab i forbindelse med COP15. I praksis har der dog været tale om et meget begrænset antal tilfælde, hvor det har været nødvendigt for politiet også at benytte sig af politielever under deres skoleperioder.

Jeg ved, at Rigspolitiet for tiden overvejer en række spørgsmål af bl.a. ansættelsesretlig karakter som konsekvens af politielevernes overgang til SU-aflønning under skoleperioderne. Jeg har forstået, at man overvejer og drøfter forskellige modeller med bl.a. Personalestyrelsen. Og i den forbindelse er det klart, at Rigspolitiet er meget opmærksom på at finde løsninger, der bl.a. tager højde for de særlige situationer, hvor det kan blive nødvendigt at trække på politielever under skoleperioder til politioperativt arbejde.

Og her vil jeg endnu engang understrege, at overgangen til en delvis SU-finansieret uddannelse ikke vil få indflydelse på antallet af politibetjente i daglig operativ tjeneste.

3. Det leder mig videre til det næste spørgsmål, som går på, hvordan det vil blive sikret, at der fortsat kan rekrutteres det nødvendige antal politibetjente, når politieleverne delvist overgår til SU.

Nu er det jo sådan set den almindelige ordning, at man som studerende modtager SU. Det gælder i forhold til alle videregående uddannelser – mellemlange som lange. Så jeg dristes til at sige, at vi nu blot ”normaliserer” aflønningsformen for politiuddannelsen.

Det kan naturligvis ikke med sikkerhed afvises, at lønnen under uddannelse kan betyde noget, og at det for nogle vil være svært at realisere drømmen om en uddannelse til politibetjent, hvis det samtidig er forbundet med en væsentlig indtægtsnedsættelse.

Konsekvenserne af en delvis overgang til SU-aflønning blev analyseret grundigt i forbindelse med budgetanalysen, herunder blev der foretaget en ganske omfattende undersøgelse af, hvem den typiske politielever er. Med udgangspunkt heri, tror jeg, at det kan være på sin plads at mane et par myter til jorden.

Modsat det billede, der ofte tegnes, er den typiske ansøger på Politiskolen i dag ikke en person med forsørgerpligt – eller

delvis forsørgerpligt – for f.eks. to børn. Det er klart, at dem er der også nogle af. Men det er der jo også på sygeplejerskeuddannelsen. På læreruddannelsen. Og på pædagoguddannelsen. Faktisk er andelen af forsørgere på disse uddannelser et sted mellem dobbelt til 3 ½ gange så stor, som andelen af forsørgere, der optages på Politiskolen.

Og aldersmæssigt adskiller de personer, som søger ind i politiet, sig heller ikke fra de personer, der søger ind på de nævnte tre andre uddannelsesretninger.

Til gengæld vil det være sådan, at politiskoleeleven – vel at mærke efter den ændring af aflønningen, vi nu foretager – gennem hele uddannelsesforløbet vil have en gennemsnitlig månedlig indtægt, der er et sted mellem dobbelt og 2 ½ gang så stor, som den indtægt henholdsvis en pædagogstuderende og en sygeplejerske eller lærerstuderende har.

Selv efter ændringen af aflønningen vil politieleverne set over hele deres uddannelsesforløb have en ganske god gennemsnitlig indtægt på omkring 14.000 kr. om måneden. Selvfølgelig vil der – set i sammenligning med det gældende indtægtsniveau – være tale om en ikke ubetydelig nedgang. Faktisk vil det være tæt på en halvering. Det være sagt, kan jeg ikke komme på andre uddannelser, hvor den gennemsnitlige månedlige indtægt er lige så høj, som den vil være for politieleverne fremover.

Hvad vil denne indtægtsnedgang for de fremtidige generationer, der skal optages på Politiskolen, så få af betydning i for-

hold til rekrutteringsgrundlaget?

Hvis man skal kunne svare på det, vil det kræve, at man f.eks. har kendskab til, hvilken betydning lønnen under uddannelse har for valg af uddannelse. Som det også fremgår af budgetanalysen, så eksisterer der så vidt vides ikke specifik forskning om sammenhængen mellem indkomstniveau under uddannelse og unges uddannelsesvalg.

Men af de undersøgelser om unges uddannelsesvalg, der rent faktisk foreligger, er den gennemgående konklusion, at det væsentligste parameter i valget af uddannelse er faglig interesse. Sådan skulle det da helst også være, fristes man til at sige.

Efter den reform af en række af sundhedsuddannelserne – herunder sygeplejerskeuddannelsen – som blev gennemført i 2000, og som betød en overgang fra hel eller delvis elevløn til SU, kunne man da heller ikke konstatere, at ændringen medførte et fald i antallet af ansøgere.

Ser vi endvidere på erfaringerne fra Norge og Sverige, så vurderes det ikke, at overgangen fra elevløn til hel eller delvis SU i disse nabolande, har haft en negativ effekt på hverken ansøgerantallet eller på ansøgerfeltets kvalitet.

Derfor er der altså ikke noget, der tyder på, at den ændring af aflønningen, som vi foretager i forhold til de elever, der fra i år optages på Politiskolen, vil have betydning for muligheden for at rekruttere det nødvendige antal kvalificerede ansøgere.

Her hører det også med til billedet, at politiet i de seneste år har haft et meget stort antal ansøgere til Politiskolen. Og antallet af egnede ansøgere efter prøveforløb mv. har langt oversteget antallet af politielever, der er blevet ansat. Den store interesse for politiets arbejde afspejler sig selvfølgelig også i ansøgertallet.

Hertil kommer, at politielever ved optagelse på Politiskolen også fremadrettet vil være sikret et job efter endt uddannelse. Det vil ganske givet fortsat have indflydelse på, hvor attraktiv uddannelsen er.

Alle disse elementer gør samlet set, at det er Rigspolitiets og min vurdering, at det også efter overgangen til en delvis SU-aflønning vil være muligt at rekruttere tilstrækkeligt med kvalificerede ansøgere til politiets grunduddannelse.

4. Det sidste spørgsmål, som jeg er blevet bedt om at svare på her i dag, er, hvordan jeg vil sikre trygheden for borgerne, når det nye politiforlig – sådan som det anføres – vil betyde, at et stort antal politifolk ikke længere vil stå til rådighed for korpset, og vil hæmme rekrutteringen til politiet.

Jeg har vel sådan set allerede svaret på dette spørgsmål, i og med at politiforliget ikke vil betyde at et stort antal politifolk – som hidtil har været anvendt i beredskabet – ikke længere vil stå til rådighed for korpset. Og i og med at der ikke er belæg for at antage, at rekrutteringen til politiet – som følge af politiforliget – vil blive hæmmet.

Men jeg vil da gerne gentage, at politielever også under en grunduddannelse, hvor de modtager SU under en del af uddannelsen, vil stå til rådighed for udførelse af politiopgaver i forbindelse med den praktiske del af uddannelsen, at overgangen til en delvis SU-baseret uddannelse ikke vil få indflydelse på antallet af politibetjente i daglig operativ tjeneste, og at der ikke er noget, der indikerer, at den ændrede aflønning vil få afgørende betydning for politiets mulighed for at rekruttere kvalificerede politielever i fremtiden.

Jeg vil gerne slutte af med at sige, at ændringen af aflønningen for politielever selvfølgelig er en markant ændring. Men i en tid, hvor hver en krone må vendes og drejes, så kan vi ikke tillade os den luksus at betale fuld løn under skoleperioderne og dermed sikre eleverne på Politiskolen en højere månedlig indtjening under uddannelsesforløbet, end de har haft, inden de gik i gang med uddannelsen. For sådan har det været for rigtig mange. Tiden er løbet fra en sådan særordning. Politiet skal ligesom alle andre myndigheder være med til at bidrage til at sænke det offentlige udgiftsniveau – og dermed være med til at sikre, at vi kommer igennem den økonomiske vanskelige situation, som Danmark står i.